

saaledes som det ogsaa blev udtalt ved 2den Behandling af Conseilspræsidenten. Dette Program har jo hidtil fundet Understøttelse i Folkethinget — Valgmenighedsloven er bleven vedtagen med et meget stort Fleertal, og Bevillingen til en Kirkecommission er bleven givet ligesledes med et Fleertal — men det er jo en bitterlig Sag, at i det andet Thing synes Stemningen at være meget ugunstig imod Valgmenighedsloven. Det kunde altsaa stee, at enten denne Lov slet ikke kom tilbage til os, eller at den kom tilbage med et saadant Indhold, at vi maatte finde den ubrugelig, uden at der senere kunde tilveiebringes Enighed mellem de to Thing om samme, og det kunde da endelig ogsaa tænkes, at Loven ikke kunde faae Hans Majestæts Sanction. Men nu er det jo klart, at hvis denne Lov stranded paa et af disse Stjær, og Finantsloven er gaaet herfra, indeholdende en Bevilling til en Kirkecommission, uden at der dertil være knyttet nogen saadan Betingelse som den her foreslaaede, kunde det let hændes, at det eneste Udbytte af denne Forhandling og Bevægelse blev en Kirkecommission, og jeg maa tilstaae, at dette vilde jeg be-
 tragte, som om de blinde, uberettigede og hensynsløse Agitationer, der for Tiden drives af nogle af Statens Embedsmænd, havde vundet en Seir over Folkethinget. Om Valgmenighedsloven kommer ud, er nemlig nu ikke alene et Spørgsmaal for et enkelt kirkeligt Parti eller flere saadanne, men det er en Prøve paa, af hvilken Bestaffenhed vor hele kirkelige Retstilstand er. Vi kunne finde os i, at den nuværende kirkelige Tilstand vedvarer nogen Tid endnu, men falder Valgmenighedsloven, og det Spørgsmaal, som ligger paa Bunden af den, ogsaa bliver henviist til en Kirkecommission, da vil det efter min Mening staae som noget Tvivlsomt, om den fulde Lovgivningsmagt i kirkelige Sager er hos Rigsdagen i Forening med Kongen. Nu kan det vel siges, at hvad vi end gjøre, kunne vi ligesuldt faae en Kirkecommission, og den ærede Ordfører lagde os ogsaa ved anden Behandling stærkt paa Sinde, at det var Noget, som Regjeringen var raadig over, og at man hvis den nedsatte en Commission, uden at spørge Rigsdagen om Lov, efter constitutionel Praxis aldrig vilde kunne nægte en

Efterbevilling. Dette vil jeg ikke modsig, men jeg maa dog med Bestemthed erklære, at, da Regjeringen nu har valgt den Fremgangsmaade først at gaae til Rigsdagen, saa vilde der, dersom Bevillingen enten blev nægtet eller blev knyttet til en bestemt Betingelse, som ikke senere indtraadte, ikke være nogen Fare for, at denne Commission dog skulde blive nedsat, thi den Minister, som desuagtet gjorde det, vilde jo vide, at han efter al Sandsynlighed vilde komme til at betale Udgiften af sin egen Lomme. (Stemmer: Hvis der var nogen Udgift.) Ja, hvis der ingen Udgift var ved Commissionen, er det en anden Sag, men en saadan uafhængig Commission troer jeg ikke, der er Udsigt til at faae. Den ærede Conseilspræsident mindede jo f. Ex. ved anden Behandling om, at Commissionen vilde forbruge en meget betydelig Mængde Papiir, hvilket jeg ogsaa gjerne vil troe. Den høitærede Ordfører gjorde ogsaa gjældende, at man overdrev denne Sags Betydning, og at vi ikke behøvede at være nogen Frygt for, hvad der maatte komme fra en saadan Commission, thi, hvis det ikke vandt stort Bifald, kunde vi jo sige Nei. Dette er fuldkommen rigtigt, men det er kun den ene Side af Sagen. Den anden Side af Sagen, som heller ikke maa oversees, er den, at hvad vi ville have frem, men som en Kirkecommission maatte have udtalt sig imod, ville vi have overordentlig ondt ved at sætte igjennem paa et andet Sted. Det er deri, Betænkkeligheden ligger. Jeg skal forøvrigt erkjende, at man maastee gjør formeget ud af denne Sag og overdriver Betænkkelighederne derved, men en ganske uafhængig Sag er det dog ikke.

Winther: Med Hensyn til denne Sag vil jeg ogsaa høre et Par Ord paa Grund af, at der foreligger et Forslag om at forkaste den hele Post, Bevillingen til en Kirkecommission. Man har jo seet, hvad der fremkom fra den tidligere Kirkecommission, man har seet, hvorledes der i den trykte Beretning desangaaende foreligger Forslag, der gaae ud paa at berøve Rigsdagen den lovgivende Magt i de Sager, som ere reent kirkelige, og dernæst at faae en Myndighed for Kirkecommissionen til at blive hørt, før Rigsdagen maatte tage